

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 12 (5)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Januara 1929

PATENTNI SPIS BR. 5363

Dr. Heinrich Hess, hemičar, Beč.

Materijal lak po težini i postupak za izradu istog. don.

Prijava od 3. marta 1927.

Važi od 1. avgusta 1927.

Traženo pravo prvenstva od 4. marta 1926. (Austrija).

Poznato je da se laki materijal izrađuje iz trica od plute, brašna od plute, otpadaka od plute, strugoline pri testerisanju, organskih i neorganskih vlaknenih materija kao i iz slične sirovine pojedinačne ili u smeši pomoću kakvog vezača.

Kao vezači obično se upotrebljuju: cement, gips, gašeni kreč, magnezit, glina, vodenostaklo, katran, laneno ulje ili toče slično. Za izradu lakog materijala pomoću ovih vezača moraju se uzeli velike količine vezača, tako da je odnos osnovne sirovine prema vezaču 1:1. Ova velika prmesa vezača utiče nepovoljno na izolacionu moć osnovnog materijala i povećava njegovu specifičnu težinu. Tako isto upotrebljavane su belančevine, kao lepak ili kazeinski lepak odns. kazeinski kreč kao vezači. Pomoću tih vezača izrađeni proizvodi imaju pak tu nezgodu, što buđaju i trule. Prema tome proizvodi se moraju podvrći naknadnoj obradi sa formaldehidom. Zatim ovi proizvodi nisu zapreminske postojani.

Po ovom pronalasku izrađuje se svima zahtevima odgovarajući laki materijal mešanjem trice od plute, brašna ili ostataka od iste, opiljaka od drveta, organskih i neorganskih vlaknenih materija i slične sirovine sa kazeinskim krečom, time što se kao vezač upotrebljuje rastvor kazeina u gašenom kreču, koji sadrži znatan višak u kreču. Vezač sadrži ne samo sav kazein vezan za kreč već i pored loga veliki suvišak kreča u vidu gašenog kreča. Suvišak

u kreču treba bar toliki da je, koliko je količina kreča potrebna za obrazovanje soli kazeinskog kreča; međutim korisno je, ako se ista poveća i preko toga do deset puta više. Dodavanjem suvišnog kreča prevodi se kazein potpuno u krečnu so. Naročita korist ovog postupka leži u tome, što suvišak kreča dejstvuje stvrdnjavajuće na sirovinu. Naročito se kausticira površina organske materije alkalnim rastvorom, pri čem krečni rastvor ulazi u pore i tamo pod uticajem ugljene kiseline iz vazduha orbaže kalcium-karbonat, čime se sprečava kako truljenje tako i buđanje i koloniziranje mikroorganizma, koji izazivaju truljenje. I kod primene anorganskih vlakana, kao što je azbest, međuprostore vlakna puni rastvor gašenog kreča, koji se potom preobraća u kalcium-karbonat. Preobraćanjem suvišnog krečnog hidrata u karbonat povećava se značno otpornost i čvrstoća lakog materijala. Na ovaj način izrađeni laki materijal ima vrlo nisku specifičnu težinu od oko 0,12—0,15 pri čvrstoći na pritisak, koja se dobija kod običnih kamenih proizvoda od plute sa dva puta većom specifičnom težinom.

Za povećanje čvrstoće na pritisak može se upotrebiti još pesak i boraks, koji istovremeno dejstvuje sterilizirajući. Pri tom specifična težina ne prelazi 0,18—0,20. Proizvodi se odlikuju naročito dobrom moći izolacije. Velika čvrstoća na pritisak pri maloj specifičnoj težini i rđava toplostna

provodljivost omogućavaju, da se ovaj proizvod upotrebljava kako kao građevinski elementi, tako i za termičku izolaciju.

Primer izvođenja.

Brašno od plute, trice ili otpadci od iste dobro se izmešaju sa rastvorom kazeina u krečnom hidratu u odnosu od 1 kg. plutnih trica prema 100 g. kazeinskog rastvora. Rastvor se spravlja tako, da čist kazein ulazi u krečno mleko, ili što se suvi kazein meša sa prečnim ili rastvorenim suvim krećom i potom voda dodaje, dok se kazein potpuno ne rastvori. U rastvoru treba da je znatan suvišak kreča, na pr. deset puta veći, koji je potreban za obrazovanje kazeinsko-krečne soli. Mešanjem sa vezičem dobivena masa sipa se u kalupe. Masa se potom može odmah izvaditi iz kalupa i za najkraće vreme podobna je za dalju obradu. Po potpunom sušenju materijal je

potpuno postojan na vodi i mrazu kao i u pogledu zapremine.

Patentni zahtevi:

1. Laki materijal od smeše iz trica od plute, brašna ili otpadaka iše, iz drvenih strugotina, organskih i neorganskih vlaknenih materija ili slične sirovine, same ili u smeši sa kazeinskim krećom kao vezačem, naznačen sadržinom neorganski vezanog kreča, koji količinu potrebnu za obrazovanje kazeino-krečne soli prelazi bar za 100%.

2. Postupak za izradu lakog materijala po zahtevu 1, naznačen time, što se osnovnom materijalu dodaje rastvor kazeina i krečnog hidrata sa suvišnim krećom, pri čem ovaj suvišak kreča u vezaču iznosi ili istu ili desetostruku količinu od količine kreča potrebne za obrazovanje kazeina.